

Motion till riksdagen 2005/06:Ub548

av **Jan Emanuel Johansson (s)**

Alternativ skolmat

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om vegetarisk och vegansk skolmat samt undervisning inom ramen för ämnet hemkunskap.

Motivering

Allt fler unga människor i vårt samhälle tar ställning mot köttproduktionen. De gör det oftast utifrån etiska skäl, för att visa sitt motstånd mot djurförtryck och en dålig djurhållning, eller utifrån resurshushållningsskäl. Ställningstagandet ser lite olika ut, en del väljer bort kött- och fiskprodukter och andra väljer bort all kost som innehåller animalier, dvs. även mjölk, ägg etc.

Ungdomarnas ställningstagande är ofta mycket välgrundat och bygger oftast på att de vill utvidga sin moraliska omsorg till att även innefatta kännande individer utanför människosläktet. Enligt min uppfattning bör ungdomarnas val att stå på djurens sida såväl uppmärksammas som accepteras av samhället. Skolan har här en mycket viktig uppgift att fylla, både som kunskapsförmedlare och då det gäller den dagliga skolmaten.

Skolmatens funktion innebär en nödvändig paus från skolarbetet med social gemenskap samtidigt som den står för en tredjedel av det totala näringsintaget. Skollagen slår fast att eleverna skall ha rätt till ett dagligt mål mat i skolan.

Som skäl anför kommunerna ofta att de inte bedömer vegetabilisk kost som fullvärdig eller att den blir för dyr. Detta innebär att de elever som inte vill äta animaliskt får nöja sig med den del av maten som är vegetabilisk – detta leder till att de elever som är veganer inte får någon daglig fullvärdig skolmat. Jag anser inte att etiska ställningstaganden ska behöva leda till sämre studieresultat. En etisk diskriminering av elever i skolan är inte acceptabel. Alla elever, som så önskar, måste ha rätt till en fullvärdig och näringsriktig vegetarisk alternativt vegansk kost.

Samtidigt som många kommuner inte serverar veganmat till de elever som

Fel! Okänt namn på

så önskar finns det kommuner som arbetar mycket ambitiöst med skolmåltiderna. Ett exempel på en sådan kommun är Kiruna, där man som bieffekt har lyckats sänka kostnaderna för skolmaten med ca 800 000 kr per år. Att servera vegetarisk och vegansk skolmat torde med andra ord vara något som ger ekonomiska vinster. Att stärka skolmåltidspersonalens möjligheter och kunskaper om att servera vegetarisk och vegansk skolmat till dem som så önskar och som ett andra alternativ till samtliga elever varje dag, innebär troligtvis även mycket önskvärda allmänt positiva hälsomässiga effekter, då eleverna i större utsträckning än i dag skulle äta vegetabilier. Skolmåltidspersonalen är ofta osäker vad gäller vegetarisk/vegansk matlagning. De bör få tillgång till någon form av utbildning, t.ex. föreläsning samt informationsmaterial. Vidare bör även de företag som distribuerar skolmat öka utbudet av vegetarisk/vegansk mat dels för att underlätta skolmåltidspersonalens jobb, dels för att ge eleverna en varierad kost.

Undersökningar från Umeå universitet visar att det är många ungdomar som vill bli vegetarianer eller veganer men som saknar kunskap både när det gäller den näringsmässiga biten och i att laga sådan mat. Enligt min uppfattning har hemkunskapsundervisningen skyldighet att uppnå de uppsatta utbildningsmålen även för vegetarianer och veganer, dvs. undervisningen skall leda till att även de ges goda färdigheter i näringslära och i matlagning. För- och nackdelar bör belysas ur såväl ekonomisk som hälsosynpunkt. Det bör även finnas informationsblad till eleverna som motvikt till den information (läs reklam) som köttproducenter delar ut. Även en kostpyramid uppbyggd efter vegetarisk/vegansk kost bör finnas.

Stockholm den 27 september 2005

Jan Emanuel Johansson (s)